

Metodika
psychologického vyšetření
k ověření osobnostních předpokladů pro výkon funkce soudce

(§ 17 a § 30 vyhlášky č. 516/2021 Sb.)

§ 1

Úvodní ustanovení

Tato metodika upravuje postup při psychologickém vyšetření k ověření osobnostních předpokladů pro výkon funkce soudce. Zdravotní způsobilost uchazeče k výkonu funkce soudce musí být před psychologickým vyšetřením potvrzena praktickým lékařem.

§ 2

Kvalifikace vyšetřujícího psychologa

Pro účely psychologického vyšetření k vyloučení kognitivních, osobnostních a motivačních charakteristik, které nejsou v souladu s požadavky na výkon funkce soudce, se stanovují dvě kvalifikační úrovně: „psycholog odborný garant“ a „psycholog asistent“. Psycholog ve funkci odborného garanta zodpovídá za náležité provedení psychologického vyšetření a jeho závěry. Psycholog asistent je oprávněn vyšetření vykonat, ovšem jeho závěry musí psycholog v pozici odborného garanta potvrdit.

Kvalifikační požadavky na psychologa v pozici „odborný garant“ se stanovují takto:

- ukončené vysokoškolské vzdělání – jednooborová psychologie
- atestace z klinické psychologie
- praxe v oblasti profesní diagnostiky zvláštních speciálních profesních činností (např. řidiči, policisté, žadatele o zbrojní průkazy)
- praxe v oblasti aplikace psychologie do oblasti práva a soudnictví
- odborné znalosti v oblasti psychologie práce
- počítačová a informační gramotnost na pokročilé úrovni
- pokročilé znalosti psychodiagnostických metod doložitelné absolvováním odborných kurzů

Kvalifikační požadavky na psychologa v pozici „psycholog asistent“ se stanovují takto:

- ukončené vysokoškolské vzdělání – jednooborová psychologie
- praxe v oboru psychologie dospělých osob minimálně 5 let

- praxe v oblasti profesní diagnostiky zvl. speciálních profesních činností (např. řidiči, policisté, žadatele o zbrojní průkazy)
- odborné znalosti v oblasti aplikace psychologie do oblasti práva a soudnictví
- odborné znalosti v oblasti psychologie práce
- počítačová a informační gramotnost na pokročilé úrovni
- pokročilé znalosti psychodiagnostických metod doložitelné absolvováním odborných kurzů

Další požadavky pro obě pozice psychologů: koncepční myšlení a plánování, vstřícné jednání, samostatnost, spolehlivost, přesnost, časová flexibilita

§ 3

Podmínky, cíl a průběh psychologického vyšetření

- (1) Před započítáním psychologického vyšetření musí uchazeč prokázat zdravotní způsobilost k výkonu funkce soudce, a to lékařskou zprávou o způsobilosti k výkonu funkce soudce vydanou praktickým lékařem, která nesmí být starší než 3 měsíce (§ 13 odst. 3 písm. d) a § 26 odst. 3 písm. e) vyhlášky č. 516/2021 Sb.).
- (2) Psycholog provádí vyšetření nestranně, objektivně a bez jakékoliv vazby na vyšetřovanou osobu. Pokud takovou vazbu zjistí, je povinen ji oznámit svému nadřízenému, který zvolí další postup.
- (3) Cílem psychologického vyšetření je vyloučení kognitivních, osobnostních a motivačních charakteristik, které nejsou v souladu s požadavky na výkon funkce soudce.
- (4) Vyšetření má dvě části:

Písemná část je založená na psychologických testech, které splňují požadavky uvedené v § 5. Tato část vyšetření se může realizovat skupinovou formou.

Osobnostní rozhovor s uchazečem, který vychází z výsledků písemných psychologických testů a je zaměřen zejména na:

- a. dosavadní osobní a akademickou kariéru,
- b. protektivní a rizikové faktory v jeho anamnéze,
- c. průběh dosavadního zaměstnání,
- d. postoje k oblasti soudnictví a společnosti,
- e. motivaci k výkonu funkce soudce.

Délka trvání osobnostního rozhovoru činí obvykle 20 - 60 min, a to v závislosti na dostupných informacích z psychologických testů a dalších informacích od uchazeče.

- (5) Psycholog podává zprávu z psychologického vyšetření v aktuální situaci uchazeče a zadavatel tohoto vyšetření si je vědom predikčních limitů tohoto vyšetření.
- (6) K řádné realizaci vyšetření je nutná aktivní a ochotná spolupráce uchazeče. Nebude-li taková spolupráce poskytnuta, bude vyšetření uzavřeno výsledkem „nedoporučuje se“. Stejný postup bude následovat, zjistí-li psycholog, že údaje uváděné žadatelem jsou v rozporu s objektivně dostupnými informacemi.

§ 4

Obecné požadavky na psychologické vyšetření uchazečů o funkci soudce

- (1) Psychologické vyšetření může proběhnout pouze za předpokladu použití metod, která splňují mezinárodně akceptované požadavky na psychologické testování. Jedná se zvláště o tyto požadavky:
 - Použité testy vycházejí pouze ze známých a obecně přijímaných konstruktů a teorií dostupných v odborné literatuře.
 - Empirické testování: teorie nebo metody musí být falzifikovatelné, vyvratitelné a retestovatelné.
 - Závěry se musí bez výhrady opírat o odbornou literaturu, nikoliv o dojem posuzujícího psychologa.
 - Metody musí mít aktuální nebo odbornou veřejností akceptovatelné normy a mechanismy jejich kontrol.
 - Veškeré použité testy musí být publikovány komerčně nebo v odborných časopisech registrovaných ve vědecky akceptovaných databázích.
 - K metodám je k dispozici testový manuál/publikace.
 - Test je použitelný pro účely, pro které se bude používat, jestliže lze jeho zařazení odborně odůvodnit na základě výše uvedených požadavků.
 - V případě všech psychologických testů je psycholog oprávněn administrovat a vyhodnocovat je pouze v případě, že k nim má specializovanou odbornou způsobilost, případně je vyhodnocuje pod dohledem psychologa – odborného garanta.

§ 5

Závěry psychologického vyšetření

- (1) Závěry psychologického vyšetření musí vždy garantovat psycholog ve funkci odborného garanta. Bez jeho vyjádření není vyšetření platné.

(2) Výsledek psychologického vyšetření uchazeče se hodnotí stupni:

- doporučuje se
- nedoporučuje se

Vzor psychologického posudku uchazeče o výkon funkce soudce je uveden v příloze č. 1 této metodiky.

Závěry psychologického vyšetření jsou vždy kombinací výsledků testových metod a rozhovoru psychologa s uchazečem. Závěry musí být výsledkem komplexního zvážení.

§ 6

Platnost závěrů psychologického vyšetření

Závěry psychologického vyšetření jsou platné po dobu 5 let. Opakování psychologického vyšetření je možné při dalším postupu uchazeče do ústního kola výběrového řízení na pozici justičního kandidáta či na funkci soudce.

§ 7

Přezkum výsledku psychologického vyšetření

Každý účastník může do 10 dnů od doručení výsledku psychologického vyšetření podat návrh na jeho přezkoumání. Za tímto účelem Justiční akademie zřizuje kolegium tří nezávislých psychologů a psychiatrů, kteří případ prostudují a vydají konečné stanovisko. Konečné stanovisko již nelze přezkoumat.

Příloha č. 1

**PSYCHOLOGICKÝ POSUDEK UCHAZEČE
NA FUNKCI SOUDCE**

Evidenční číslo výsledku psychologického vyšetření:

Jméno a příjmení uchazeče:

Unikátní číselný kód uchazeče z písemné části výběrového řízení:

Datum narození:

Trvalé bydliště:

ÚČEL PSYCHOLOGICKÉHO VYŠETŘENÍ:

OVĚŘENÍ PSYCHOLOGICKÝCH PŘEDPOKLADŮ PRO VÝKON FUNKCE SOUDCE

Charakteristika osobnosti uchazeče a její celkové zhodnocení včetně odůvodnění:

Metodologie:

Výsledek vyšetření a odůvodnění:

Závěr:

a) doporučuje se

b) nedoporučuje se

.....
Datum vydání

.....
vyšetřující psycholog / odborný garant